

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania bieżących, śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego – klasa III GIMNAZJUM

I. Działalność ucznia we wszystkich sferach jego aktywności oceniana jest:

- na bieżąco, wyrażona ocenami w skali **1-6**, w zakresie aktywności na lekcji znakiem +: przy czym 5+ ocena bdb, 4+ ocena db, 3+ ocena dst; **bz** - brak zadania, **0** – nieobecność ucznia na sprawdzianie
- okresowo: w skali 1-6 poparta informacją szczegółową zawierającą wszystkie składniki oceniania
- rocznie - wyrażona oceną w skali 1-6.

II. Pomiar osiągnięć ucznia odbywa się za pomocą następujących narzędzi:

- **Odpowiedź ustna** – polega na sprawdzeniu wiadomości i umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemu, związków przyczynowo – skutkowych, postaw i przekonań dotyczących danego działu programowego; orientacji w świecie literackim i językowym.

- Prace pisemne:

- testy pisemne z zadaniami otwartymi i zamkniętymi
- sprawdziany językowe po każdym dziale
- dyktando – pisanie ze słuchu
- krótkie sprawdziany – kartkówki
- zadania klasowe (wypracowanie na wybrany temat)

- Prace terminowe:

- krótkie prace domowe o charakterze celowym (notatka, czytanka)
- wypracowania podsumowujące
- projekt
- portfolio
- przeczytanie lektury
- referaty i opracowania tematyczne
- sprawozdanie lub recenzja z wycieczki, spektaklu, itd.
- konkursy polonistyczne
- recytacja z pamięci poezji lub prozy
- samodzielnie wykonana przez ucznia pomoc dydaktyczna do nauki języka polskiego
- aktywność ucznia na lekcji
- samodzielnie przygotowana wystawka lub współudział w inscenizacji.
- praca w grupach (uwzględniająca samoocenę ucznia).

III. Sprawdzanie wiadomości i umiejętności odbywa się poprzez prace pisemne:

- testy (sprawdziany językowe) – co najmniej jeden w okresie lub po zakończeniu określonej partii materiału (działu)
- dyktanda – 2 w okresie
- prace stylistyczne klasowe – 1-2 w okresie
- prace stylistyczne, dłuższe formy wypowiedzi jako prace domowe – według potrzeb
- kartkówki (w miarę potrzeb, na bieżąco)
- testy znajomości lektury i rozumienia tekstu literackiego – wg potrzeb
- Sprawdzian pisemny obejmujący dział materiału musi być zapowiedziany na tydzień przed jego przeprowadzeniem. Uczniowie są zobowiązani do uczestniczenia w sprawdzianie w określonym dniu. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może pisać sprawdzianu w wyznaczonym terminie, powinien to uczynić w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.
- Testy uwzględniają wszystkie poziomy wymagań. W zależności od zdobytych punktów, uczniowie otrzymują następujące oceny:

bardzo dobry	91 – 100 %
dobry	75 – 90 %
dostateczny	51 – 74 %
dopuszczający	31 – 50 %
niedostateczny	0 – 30 %

Ocenę celującą przewiduje się w przypadku uzyskania 100% punktów i wykonania ćwiczenia dodatkowego.

- Krótkie sprawdziany (odpowiedzi pisemne) będą wykonywane w ciągu 10-15 minut. Nie muszą być zapowiedziane i nie podlegają poprawie za wyjątkiem oceny ndst. Zakres treści tych sprawdzianów obejmuje 1 – 3 ostatnie lekcje.
- Odpowiedzi ustne – na każdą odpowiedź składa się zawartość merytoryczna, argumentacja, wyrażanie sądów i ocen, stawianie tez lub hipotez, uzasadnianie wypowiedzi, poprawne użycie języka polskiego, literackiego. Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.
- Recytacja – obowiązuje znajomość całości lub fragmentów wybranych i wskazanych przez nauczyciela dzieł literackich (w przypadku wybranych dłuższych utworów poetyckich, fragmentów prozy nauczyciel określa wymaganą ilość/objętość tekstu na poszczególne stopnie). Uczeń wygłasza z pamięci tekst, stosuje się do zasad interpunkcji, intonacji zdaniowej, dbając o poprawną intonację głosową.
- Prace terminowe – oceniana będzie samodzielna praca ucznia na określony termin. Ich zasięg obejmuje gromadzenie i dokumentowanie wiadomości z różnych źródeł, czytanie i twórcze wykorzystanie literatury, wypracowania pisemne będące podsumowaniem wiadomości z lekcji lub z działu literatury. Ponadto oceniane będą osiągnięcia ucznia w konkursach przedmiotowych. Wszystkie zadane lektury są obowiązkowe! Uczeń musi znać treści i zagadnienia z nich wypływające.
- Praca w grupach – będzie oceniana przez ucznia, jako element samooceny oraz przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego pracę grup. Będą tu uwzględniane następujące elementy:
 - zaangażowanie
 - poziom wykonania zadań
 - prezentacja.
- Samodzielnie wykonana przez ucznia pomoc dydaktyczna do nauki j. polskiego będzie oceniana wg osobno ustalonych kryteriów (projekt, portfolio) lub wg następujących norm:
 - umiejętność wykorzystania informacji z różnych źródeł,
 - wkład pracy ucznia,
 - samodzielność wykonania pracy,
 - estetyka,
 - pomysłowość.
- Samodzielnie przygotowana wystawka, drama, recytacja:
 - indywidualne predyspozycje ucznia,
 - umiejętność wykorzystania informacji z różnych źródeł,
 - zaangażowanie,
 - umiejętność prezentacji.

IV. Szczegółowe ustalenia nauczyciela z uczniami:

- Sposób poprawiania ocen przez uczniów
 - Ocenę z odpowiedzi ustnej uczeń poprawia w tej samej formie – sam zgłasza się do poprawy w czasie ustalonym z nauczycielem.
 - Ocenę z pracy pisemnej poprawia w terminie w czasie ustalonym z nauczycielem.

- Uczeń ma obowiązek poprawy każdej oceny niedostatecznej.
- Uczeń ma prawo poprawy ocen: dopuszczający i dostateczny.
- Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w pisaniu i czytaniu uczestniczą w dyktandzie, pisaniu ze słuchu, pisaniu z pamięci, ale nie są oceniani stopniem. W dzienniku lekcyjnym wówczas nauczyciel wpisuje „+” w rubryce z oceną lub „0” w przypadku nieobecności ucznia. Uczeń ma obowiązek skrupulatnej poprawy popełnionych błędów. Uczeń może zawrzeć umowę z nauczycielem i uzyskać dodatkowy „+”, gdy w dwóch kolejnych dyktandach poprawnie zapisze wyraz sprawiający mu szczególną trudność.
- 2 razy w okresie uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji i zadania – nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów i zajęć, na których wystawiona jest ocena śródroczna i roczna.
- Uczeń, który nie pracuje systematycznie i ma odnotowane co najmniej 3 bz nie może otrzymać śródrocznej i rocznej oceny na poziomie dobrym i bardzo dobrym.
- Ocena celująca może być wystawiona za szczególne, oryginalne i twórcze osiągnięcia, opierające się na wiedzy wykraczającej poza wiedzę programową danej klasy, osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, recytatorskich inne szczególne osiągnięcia z języka polskiego.
- Prace pisemne są obowiązkowe; nauczyciel zapowiada je z tygodniowym wyprzedzeniem i podaje zakres materiału objętego sprawdzianem i szczegółowe kryteria oceniania (w razie usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczyć pracę w terminie 1-2 tygodni od momentu powrotu do szkoły, co zależy od długości okresu choroby i wielkości zaległości).
- Poprawa prac pisemnych jest dobrowolna i musi odbywać się poza godzinami lekcyjnymi; uczeń pisze ją tylko jeden raz; punktacja za poprawioną pracę jest taka sama jak za pracę pierwotną.
- Nauczyciel ma prawo przeprowadzać 10-15 min. kartkówki z zakresu materiału obejmującego max. 3 lekcje, bez obowiązku ich wcześniejszego zapowiadania.
- Uczeń ma prawo do jawności ocen, systematyczności i rzetelności oceniania.
- Wszystkich uczniów obowiązuje zasada: prace pisemne wykonywane w domu są bezbłędne pod względem ortografii.
- Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu są oceniani za zawartość merytoryczną pracy, zgodnie z kryteriami i wyznacznikami danej formy.
- Uczeń ma obowiązek znać treść tekstów omawianych na lekcji (z podręcznika i innych źródeł) oraz obowiązkowych lektur szkolnych.
- Przed każdym pisemnym sprawdzianem przeprowadzane są lekcje powtórzeniowe utrwalające materiał z danego działu. Jednocześnie informuje się uczniów o tym, jaka będzie forma pracy i kryteria jej oceniania.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności.

- Technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.
- Zna podstawowe zasady ortograficzne.
- Zna treści lektur oraz omawianych na lekcjach tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych.
- Poprawnie redaguje formy wypowiedzi pisemnej i ustnej: opis, opowiadanie, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka, list prywatny i oficjalny, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, zawiadomienie, reklama, dialog, instrukcja, przepis, podanie, życiorys i CV).
- Podejmuje próbę redagowania reportażu, rozprawki, stara się zachowywać wyznaczniki gatunku.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

- Stosuje określenia wyrażone w różny sposób.
- Tworzy odczasownikowe nazwy osób, właściwie dobierając formanty.
- Nazywa czynności człowieka za pomocą rzeczownika i czasownika.
- Buduje proste uzasadnienie, posługuje się zdaniem złożonym podrzędnie.
- Podaje pożądane cechy osób w różnych rolach społecznych, stosuje trafnie dobrane formy czasowników.
- Poprawnie redaguje formy wypowiedzi pisemnej i ustnej (opis, opowiadanie, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka, rozprawka, reportaż, list prywatny i oficjalny, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, zawiadomienie, reklama, dialog, instrukcja, przepis, życiorys, podanie i CV).
- Buduje wypowiedzi z pozycji wybranej przez siebie osoby.
- W miarę dobrze opanował zasady ortograficzne.
- Zna treść omawianych tekstów i lektur.

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową, poszerzone o wybrane elementy programu nauczania.

- Zna treści omawianych tekstów oraz lektur.
- Gromadzi argumenty za i przeciw, notuje je w formie zdań i równoważników, formułuje wnioski.
- Stosuje poprawne formy skrótowców często pojawiające się w życiu codziennym.
- Rozumie potoczne związki frazeologiczne odnoszące się do cech człowieka, używa ich odpowiedników bliskoznacznych we własnej wypowiedzi.
- Buduje spójny tekst adekwatny do adresata i tematyki zgodnie z otrzymaną instrukcją.
- Poprawnie redaguje formy wypowiedzi pisemnej i ustnej (opis, opowiadanie, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka, rozprawka, reportaż, list prywatny i oficjalny, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, zawiadomienie, reklama, dialog, instrukcja, przepis, podanie, życiorys, CV).
- Formułuje własne stanowiska, podaje argumenty oraz wnioski.
- Buduje wypowiedzi na temat własnej osoby.
- Dobrze opanował materiał językowy, ortograficzny i interpunkcyjny.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidziany programem nauczania

- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno – językowym, logicznym, rzeczowym, zawierają wyznaczniki gatunkowe formy.
- Bezbłędnie redaguje formy wypowiedzi pisemnej i ustnej (opis, opowiadanie, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka, rozprawka, reportaż, list prywatny i oficjalny, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, zawiadomienie, reklama, dialog, instrukcja, przepis, podanie, życiorys, CV).
- Potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory liryczne, epickie i dramatyczne przewidziane programem.

- Prace pisemne świadczą o znajomości problematyki, kompozycji, znajomości reguł gramatycznych i interpunkcyjnych oraz ortograficznych.
- Świadomie i celowo uatrakcyjnia własną wypowiedź pod względem stylistyczno – składniowym, nadaje jej odpowiednią tonację.
- W zakresie kształcenia językowego opanował wszystkie omawiane zagadnienia gramatyczne i potrafi zastosować je w konkretnych sytuacjach językowych.

OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania.

- Uczeń samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy.
- Wypowiedzi pisemne i ustne cechują się dojrzałością myślenia, świadczą o systematycznym pogłębianiu wiedzy.
- Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach języka polskiego na szczeblu regionalnym.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach: szkolna gazetka, koła polonistyczne lub teatralne, przygotowanie gier dramatycznych, quizów polonistycznych.
- Prace pisemne są bezbłędne.